

Valtiovarainvaliokunta/verojaosto

Lausunto, 18.9.2025, SY/2612/2025

Syyttäjälaitos kiittää mahdollisuudesta lausua.

Syyttäjälaitos pitää hyödyntämiskieltoa koskevan säännöksen lisäämistä valmisteverotuslakiin perusteltuna hallituksen esityksessä asetetun tavoitteen saavuttamiseksi eli KKO 2024:39 ratkaisun jälkeisen oikeustilan selkeyttämiseksi. Kyseisen ennakkopäätöksen myötä (törkeää) veropetosta koskeva rangaistussäännös on ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöntiä koskevissa nuuskan maahantuontitapauksissa jätetty soveltamatta ja menettelyä on rikosoikeudellisesti arvioitu vain salakuljetuksena, jonka maksimirangaistus on kaksi vuotta vankeutta. Törkeän veropetoksen rangaistusmaksimi on neljä vuotta. Käytössä olevan rangaistusmaksimin alenemisen vuoksi tuomitut rangaistukset ovat luonnollisesti lieventyneet. Lisäksi edellytyksiä tehokkaiden pakkokeinojen käyttämiseen ei esitutkinnassa enää ole, mikä luonnollisesti heikentää mahdollisuuksia toteuttaa rikosvastuuta epäillyissä maahantuontiketjuissa. Syyttäjälaitos katsoo, ettei ole kriminaalipoliittisesti perusteltavissa, että nuuskan laittomaan maahantuontiin ja siinä yhteydessä tapahtuvaan verojen välttämiseen suhtaudutaan rikosvastuun toteuttamisen näkökulmasta lievemmin kuin aikaisemmin ja siksi ehdotettu hyödyntämiskieltoa koskeva säännös on perusteltu ratkaisu.

Syyttäjälaitos kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että säännös koskee sanamuotonsa mukaisesti vain yksityishenkilöitä. Säännöksen muotoilu ja tarpeettoman niukat hallituksen esityksen perustelut herättävät kysymyksen siitä, miten suhtaudutaan tilanteisiin, joissa verovelvollinen ilmoittaja on oikeushenkilö, mutta mahdollinen rikosvastuu kohdistuu oikeushenkilössä määräysvaltaa käyttäviin luonnollisiin henkilöihin. Mikäli oikeushenkilö jättää ilmoituksen tekemättä, voidaanko yhtiön edustajaa syyttää veropetoksesta vai katsotaanko, että hän olisi yhtiön puolesta ilmoituksen antamalla ilmiantanut itsensä esimerkiksi salakuljetusrikoksesta. Jälkimmäinen vaihtoehto johtaisi siihen, että vastuun veropetoksesta voisi välttää toimimalla esimerkiksi osakeyhtiön nimissä. Syyttäjälaitos katsoo, että hyödyntämiskieltoa koskevan säännöksen sanamuodossa on huolehdittava siitä, että säännös soveltuu yksityishenkilöiden lisäksi myös oikeushenkilön puolesta toimiviin henkilöihin.

Syyttäjälaitoksen käsityksen mukaan esitettyyn säännökseen ei liity perustuslaillisia ongelmia. Kysymys on itsekriminointisuojan vahvistamisesta ja siten perustuslain 21 §:n mukaisten oikeuksien turvaamisesta.

Kuten Syyttäjälaitos ja oikeusministeriö ovat lausuntopalautteessaan todenneet, olisi tulevaisuudessa perusteltua tarkastella mahdollisuutta säätää salakuljetukselle törkeä tekemuoto niitä tilanteita varten, joissa tuodut määrät ovat huomattavia tai kysymys on esimerkiksi järjestäytyneestä rikollisuudesta. Ottaen huomioon, että joissakin tapauksissa nuuskaa on tuotu Suomeen kymmeniä kuormalavallisia (vältetyt verot yli miljoona euroa), ei perusmuotoisen salakuljetuksen tunnusmerkistön rangaistusasteikko anna tuomioistuimille mahdollisuutta mitata rangaistusta teon moitittavuuden mukaisesti. Tämän sääntelyvaihtoehdon selvittäminen ei kuitenkaan tarjoa riittävän nopealla aikataululla operatiivisten toimijoiden kaipaamaa selvennystä oikeustilaan eikä ratkaisua KKO:2024:39 jälkeisiin rikosvastuun toteuttamisen haasteisiin.

Valtakunnansyyttäjä

18.9.2025

SY/2612/2025

Jukka Rappe

apulaisvaltakunnansyyttäjä

Mari Mattila

valtiosyyttäjä

Jakelu Valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Yhteystiedot

Syyttäjälaitos, valtakunnansyyttäjän toimisto

Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki

Puhelin 029 56 20800, faksi 029 56 20888

valtakunnansyyttaja.syyttaja@oikeus.fi

